

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН „БАКАЛАВЪР“

НАИМЕНОВАНИЕ НА БАКАЛАВЪРСКАТА ПРОГРАМА	БИЗНЕС И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	3.8. Икономика
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ	Икономист
ПРОФИЛ НА ОБУЧЕНИЕТО (СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ)	-
Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование (КРЕПВО)	Първи цикъл
Националната квалификационна рамка (НКР)	Ниво 6Б
Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот (ЕКР)	Ниво 6
Област на висше образование според UNESCO–ISCED 2013 CLASSIFICATION	03. Social Sciences, Journalism and Information 031. Social and behavioural sciences 0311. ECONOMICS
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО	4 години (8 семестъра)
ECTS КРЕДИТИ	Общо не по малко от 240 ECTS кредита- не по- малко от 60 ECTS за учебна година, не по-малко от 30 ECTS кредита на семестър
ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ	Редовна и задочна
ПРОЦЕДУРИ И КРИТЕРИИ ЗА ПРИЕМ	Изисквания за завършено образование: средно. Начини на кандидатстване: 1. Кандидат-студентите се явяват на конкурсен изпит - „Кандидатстудентски изпит по Бизнес култура“. 2. Кандидат-студенти, издържали успешно държавните зрелостни изпити, съгласно Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план, участват в класирането с оценка от държавен зрелостен изпит. 3. Признават се и оценки от положени конкурсни изпити в

	<p>други висши училища. Балообразуване: Балът за класиране се образува по шестобалната система като средноаритметична от следните три оценки: - оценката по български език от дипломата за средно образование; - оценка по избор от дипломата за средно образование (математика, география и икономика, история и цивилизация, биология и здравно образование, химия и опазване на околната среда, икономика, информатика или чужд език); - оценката от изпитния тест, държавен зрелостен изпит или положен конкурсен изпит в друго висше училище.</p>
<p>ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИИ</p>	<p>Признаване на придобито висше образование в чуждестранни висши училища с цел достъп до по-нататъшно обучение в системата на висшето образование във ВУАРР се извършва в изпълнение и допълнение на Закона за висше образование – чл. 21, т. 13, Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и Правилника на ВУАРР за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и признаване на ОНС „доктор” и научната степен „доктор на науките”, придобити в чуждестранни висши училища или научни организации.</p>
<p>ЗАВЪРШВАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО</p>	<p>Защита на дипломна работа или държавен изпит. До държавен изпит или защита на дипломна работа се допускат студенти, изпълнили всичките си задължения по учебен план. Изисквания за дипломиране: - Получаване на всички изискуеми кредити по бакалавърската програма. За завършване на обучението са необходими 240 кредита – 185 кредита за задължителни дисциплини, 28 кредита – избираеми, 12 – факултативни, 5 кредита – задължителна учебна практика, и 10 - за държавен изпит. Задължителната учебна практика се провежда в организации от всички области на стопанската дейност, както в страната, така и в чужбина; - За явяване на защита на дипломна работа студентът трябва да е с минимален успех от семестриалните изпити „Мн. добър 5“. Завършилите студенти придобиват образователно-квалификационна степен "Бакалавър" и получават диплома за висше образование заедно с European Diploma Supplement според Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот - Ниво 6Б.</p>
<p>ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО</p>	<p>Общите цели на обучението в бакалавърската програма са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Придобиване на задълбочени теоретични знания и практически умения по управление на бизнеса и предприемаческата дейност в контекста на устойчивото регионално развитие. • Формиране на икономическа, екологична и социална култура.

	<ul style="list-style-type: none"> • Възпитаване на предприемаческо мислене и поведение и изграждане на качества, необходими за успешно управление на бизнес. <p>Специфичните цели на обучението са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се получат знания и умения относно природата на предприемаческата дейност, малките и средни предприятия, формиране на съвременни концепции за регионалния бизнес и предприемаческите процеси и извършване на сравнителни анализи и изводи относно тенденциите в съвременното предприемачество. • Да се получат знания и определени умения за анализ на средата, в която оперира бизнес организацията, в т.ч. познания за отрасъла и възможности за сравнения и установяване на мястото на в и спрямо отрасъла; сравнителен анализ с други организации, отчитайки потенциала на региона и неговите специфики. • Да се изградят умения за анализ и оценяване на състоянието на организацията – в т.ч. анализ и оценка на досегашното развитие, настоящото състояние, необходимото развитие и разработване на бизнес стратегията (прогнози, сценарии, бизнес планове и т.н.) • Да се усвоят определени знания по изграждането и функционирането на системи за управление на разходите, управление на качеството, управление на човешките ресурси и т.н.
<p>МЕТОДИ И СРЕДСТВА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ОБУЧЕНИЕТО</p>	<p>Обучението се извършва с широко използване на съвременни методи и средства. Обучението акцентира върху теоретико-методологическата подготовка на студентите, самостоятелната им работа, търсенето на източници на информация, аналитични умения, разработване на организационно-управленски курсови проекти, обхваща множество казуси, тестове и тяхното решаване. Стимулира творческото мислене и предприемачески дух, с висока степен на социална отговорност и склонност към обоснован риск.</p>
<p>ПРОЦЕДУРИ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ</p>	<p>Оценяването на знанията и уменията на студентите се осъществява от титуляр на дисциплина. Дейностите по оценяването се основават на следните принципи: прозрачност, безпристрастност, обективност и точност.</p> <p><i>Семестриалната оценка</i> е комплексна и се формира от различни елементи, като семестриален изпит, активност по време на лекциите/семинарните занятия, разработен курсов проект и др.</p> <p><i>Основни критерии за формиране на оценката</i> са: пълнота на усвояване на учебния материал, усвоена терминология, свобода на изказа, умения за интерпретация върху учебния материал, умения за практическо прилагане на теоретичните познания, аналитични и синтезиращи умения и способности, умения за формиране на изводи и обобщения.</p> <p>Крайната оценка се формира от покриването на критериите</p>

за формиране на оценката, описани в учебната програма за всяка дисциплина.

Крайната оценка е по шестобалната система в съответствие със скалата по ECTS. Минималната оценка за успешно приключване на обучението е Среден 3, а максималната е Отличен 6, съотнесени по ECTS скала: A – отличен; B – много добър; C – добър; D, E – среден; FX, F – слаб /не се присъждат кредити/.

Всяка учебна дисциплина от учебния план на специалността получава кредитен еквивалент съгласно учебния план.

Национална система за оценяване	
Отличен	5.50 – 6.00
Много добър	4.50 – 5.49
Добър	3.50 – 4.49
Среден	3.00 – 3.49
Слаб	2.00

Разпределение на оценките по Националната система	Оценки по ECTS	
	5.75 – 6.00	A (10%)
5.00 – 5.50	B (25%)	80% - 94%
4.25 – 4.75	C (30%)	61% - 79%
3.50 – 4.00	D (25%)	46% - 60%
3.00 – 3.25	E (10%)	40% - 45%
2.50 – 2.75	Fx	-
2.00 – 2.25	F	-

ВРЪЗКА С ПОТРЕБНОСТИТЕ НА ПАЗАРА НА ТРУДА

Новите икономически реалности в страната и интегрирането в общото европейско икономическо пространство изискват подготовката на високо квалифицирани специалисти в областта на регионалното развитие, респ. бизнеса и предприемачество. Реформите, които се провеждат в българското държавно управление и администрация в контекста на Европа 2020, и в частност регионалната политика на Европейския съюз, пораждаат необходимостта от въвеждането на специалност с насоченост бизнес и предприемачество.

В съвременния свят на бизнеса става все по-сложно разбирането на фундаменталния начин, по който работят организациите - тяхното развитие, определянето на техните стратегии и вземането на ключови решения са от жизненоважно значение. Бакалавърската програма „Бизнес и предприемачество“ ще помогне на студентите да разберат техните структури и организация, ръководство и вземане на решения и да ги подготви за реалния свят. Ще изгради умения за пълноценно общуване, решаване на проблеми, работа в екип и др.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Завършилите студенти трябва да притежават лидерски и предприемачески умения, да демонстрират увереност пред колеги и партньори, да има авторитет и спазват морално-

	<p>етични норми на поведение. Те трябва да проявяват отговорност, инициативност, коректност, прагматично мислене, комбинативност и да умеят да оценяват рисковете и възможните последици при вземане на управленски решения, да проявяват адаптивност към променящите се изисквания по отношение на знанията, уменията и професионалните компетенции.</p> <p>Общите управленски умения, които студентите получават са: работа в екип; поемане на отговорност и риск; усвояване на нови знания; коректно изпълнение на различни управленски функции в различни етапи от професионалната кариера; търсене на нови сфери на развитие; творчество и креативно мислене; висока степен на информираност за промените в международната, националната и регионалната нормативна уредба и стандарти; добра писмена и устна комуникация; умения за професионално и социално общуване; изграждане и защита на добра репутация; изграждане на кариера на активни лидери; интерактивни дейности и прояви, свързани с изграждане на връзки с външни институции и организации; умения за прилагане на информационни технологии и компютърни мрежи и др.</p>
Знания	<p>Завършилите студенти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • притежават разширени и задълбочени теоретични и фактологични знания в областта на управлението на бизнеса и предприемачеството, включително свързани с най-новите постижения в управлението и устойчивото регионално развитие; • самостоятелно интерпретират придобитите знания, като ги свързват с прилагането на факти и чрез критично възприемане, разбиране и изразяване на теории и принципи.
Умения	<p>Завършилите студенти имат следните умения:</p> <ul style="list-style-type: none"> • владеят методи и средства, позволяващи решаване на сложни задачи; • прилагат логическо мислене и проявяват новаторство и творчески подход при решаване на нестандартни задачи. • умеят да планират и организират дейността на организацията; • прилагат творчество и иновативност в изпълнение на дейностите в организацията; • осъществяват ефективна комуникация и работят в екип; • поемат отговорност и разумен риск; • използват съвременни информационни и комуникационни технологии и ги прилагат за оптимизиране организацията на работата и управлението.
Компетентности	<p>Завършилите студенти придобиват следните компетентности съгласно Националната квалификационна рамка:</p> <p>Самостоятелност и отговорност</p> <ul style="list-style-type: none"> • притежават способност за административно

	<p>управление на сложни професионални дейности, включително на екипи и ресурси;</p> <ul style="list-style-type: none"> • поемат отговорности при вземане на решения в сложни условия, при влиянието на различни взаимодействащи си и трудно предвидими фактори; • проявяват творчество и инициативност в управленската дейност; • преценяват необходимостта от обучение на другите с цел повишаване на екипната ефективност <p>Компетентности за учене</p> <ul style="list-style-type: none"> • последователно оценяват собствената си квалификация чрез преценка на придобитите до момента знания и умения и планират необходимостта от разширяване и актуализиране на професионалната си квалификация <p>Комуникативни и социални компетентности</p> <ul style="list-style-type: none"> • формулират и излагат ясно и разбираемо идеи, проблеми и решения пред специалисти и неспециалисти; • изразяват отношение и разбиране по въпроси чрез използване на методи, основани на качествени и количествени описания и оценки; • проявяват широк личен мироглед и показва разбиране и солидарност с другите; <p>Професионални компетентности</p> <ul style="list-style-type: none"> • събират, класифицират, оценяват и интерпретират данни с цел решаване на конкретни задачи; • прилагат придобитите знания и умения в нови или непознати условия; • проявяват способност да анализират в по-широк или интердисциплинарен контекст; • използват нови стратегически подходи; • формират и изразяват собствено мнение по проблеми от обществен и етичен характер, възникващи в процеса на работата.
<p>ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УЧЕБНИ ПРАКТИКИ И ПРОИЗВОДСТВЕНИ СТАЖОВЕ</p>	<p>По време на своето обучение студентите имат възможност да проведат учебна практика в рамките на програма Еразъм+ на база сключени междуинституционални споразумения с европейски висши образователни институции и партньорски организации.</p> <p>Студентите могат да участват в проект „Студентски практики“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.</p> <p>Студентите имат възможности за провеждане на практическо обучение на база на сключени договори за сътрудничество между ВУАРР и работодателски организации, малки и средни предприятия, международни, национални, браншови или регионални организации и съюзи в областта на агробизнеса.</p>
<p>ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ</p>	<p>Дисциплините, включени в учебния план на специалността „Бизнес и предприемачество“, квалификацията, научното равнище и опита на преподавателите осигуряват широка теоретична подготовка за работа в динамична обществено-</p>

политическа и икономическа среда. Придобитите фундаментални знания и практически умения са сериозен научен потенциал, който формира необходимата квалификация за развитие на самостоятелен бизнес, работа в бизнес организации и различни управленски и административни структури на областните, общинските администрации, кметствата, както и неправителствени организации, занимаващи се с проблемите на регионалното планиране и управление. Тези знания дават възможност на студентите ефективно да изпълняват основните функции при работа в посочените институции и организации, както и бързо да се ориентират в сложната институционална среда и вземат адекватни на нея управленски решения.

Завършилите специалност "Бизнес и предприемачество" имат възможност:

- да стартират и развиват собствен бизнес;
- да се реализират като ръководители на различни равнища в бизнес организации;
- да извършват консултантска и експертна дейност в областта на регионалния бизнес, предприемачеството и устойчивото развитие;
- да участват в национални и международни проекти;
- да работят в централни и регионални административните организации и институции;
- да оказват експертна помощ в неправителствени организации;
- да работят в научноизследователски организации и др.